

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут економіки, управління та адміністрування
Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін

ДОПУСКАЮ ДО ЗАХИСТУ

Гарант освітньої програми

к.п.н., доцент

_____ Остапенко С. А.

« ____ » _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності 035 «Філологія»

спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша
– англійська»

за освітньою програмою «Германська філологія (англійська, німецька). Переклад»

на тему: «Авторські неологізми в серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна
“Пісня льоду й полум'я”»

Виконав здобувач 2 курсу групи ФЛ-23М

вищої освіти Міценко Віталій Володимирович

_____ (підпис)

Керівник: доцент кафедри іноземної філології,
українознавства та соціально-правових
дисциплін, к.пед.н., доц. Удовіченко Г.М.

_____ (підпис)

Засвідчую, що у кваліфікаційній
роботі немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань

Здобувач вищої освіти _____

Кривий Ріг
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут економіки, управління та адміністрування
Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін
Форма здобуття вищої освіти очна
Ступінь магістр
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська
Освітня програма Германська філологія (англійська, німецька). Переклад

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми

к.пед.н, доцент

_____ Остапенко С. А.
« ____ » _____ 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Міценке Віталію Володимировичу

1. Тема роботи «Авторські неологізми в серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна
“Пісня льоду й полум'я”»

Керівник роботи к.пед.н., доц. Удовіченко Г. М.

Затверджені наказом ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського

від «23» травня 2024 року № 100-с

2. Строк подання студентом роботи: «16» грудня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи:

4. Зміст (перелік питань, які потрібно розробити):

1) розглянути підходи до тлумачення поняття «неологізм», «індивідуально-авторський неологізм»;

2) проаналізувати способи утворення індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Мартіна, включаючи морфологічні, семантичні та контекстуальні аспекти;

3) дослідити особливості та визначити найпродуктивніший спосіб перекладу авторських неологізмів в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я»;

4) визначити художні функції неологізмів у тексті, їх вплив на читача та роль у побудові авторського стилю в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): -

6. Дата видачі завдання «02» вересня 2024 року

7. Календарний план

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Добір та аналіз літературних джерел, визначення об'єкту, предмету та завдань дослідження.	до 23.09.2024 р.	
2	Підготовка основної частини роботи	до 18.11.2024 р.	
3	Підготовка висновків та рекомендацій роботи	до 02.12.2024 р.	
5	Аналіз та інтерпретація отриманих результатів, оформлення роботи	до 09.12.2023 р.	
6	Надання виконаної та оформленої кваліфікаційної роботи на кафедрі відповідно до вимог STU 02.02-30-2023	до 16.12.2024 р.	

Здобувач ВО _____ **В. В. Міценко**

Керівник роботи _____ **Г. М. Удовіченко**

РЕФЕРАТ

Загальна кількість в роботі:

сторінок – 41 рисунків – 0 таблиць – 0 додатків – 0 використаних джерел – 50

Об'єкт дослідження: індивідуально-авторські неологізми в серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Предмет дослідження: особливості утворення, функціонування та переклад індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Мета дослідження: аналіз індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я», визначенні їхніх функцій, способів утворення, а також засобів перекладу українською мовою.

Завдання дослідження: розглянути підходи до тлумачення поняття «неологізм», «індивідуально-авторський неологізм»; проаналізувати способи утворення індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Мартіна, включаючи морфологічні, семантичні та контекстуальні аспекти; дослідити особливості та визначити найпродуктивніший спосіб перекладу авторських неологізмів в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я»; визначити художні функції неологізмів у тексті, їх вплив на читача та роль у побудові авторського стилю в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Методи дослідження: аналізу та узагальнення наукової літератури з проблем художнього перекладу та перекладацьких трансформацій; теоретичного узагальнення, контекстуального та зіставного аналізу; порівняльний, описовий, аналітичний та статистичний методи.

Основні результати дослідження: проаналізовано способи утворення авторських неологізмів у серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду й полум'я»; досліджено особливості перекладу індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду й полум'я»; визначення функції авторських неологізмів в контексті серії романів; проведено оцінку адекватності та обґрунтованості вибору перекладацьких рішень залежно від стилю перекладача та жанрових особливостей тексту.

Ключові слова: неологізм, індивідуально-авторський неологізм, словотвір, способи перекладу

ЗМІСТ

Вступ	6
Основна частина	9
Висновки та рекомендації	36
Список використаних джерел	39

ВСТУП

Словниковий склад мови змінюється під впливом людської діяльності, природних явищ і навколишнього світу. Усе, що відбувається у суспільстві та природі, знаходить своє відображення в лексиці, яка чутливо реагує на будь-які зміни в різних сферах життя. За останні 150 років більшість мов зазнали значних змін у своєму словниковому складі через соціальні, політичні перетворення, а також інтенсивний розвиток науки, техніки та інших сфер людської діяльності. З появою нових явищ, об'єктів чи понять виникає природна потреба у створенні назв для їх позначення. Цей процес є цілком закономірним і далеко не унікальним для сучасності, адже історія багатьох мов демонструє приклади поповнення лексики шляхом заповнення її прогалін із різним ступенем інтенсивності.

Окрім лексики, яка виникає для позначення нових реалій, особливе місце займають індивідуально-авторські неологізми. Такі слова виконують переважно стилістичну функцію і використовуються письменниками для створення унікального стилю та емоційного забарвлення тексту. Їхнє впровадження дозволяє надати літературним творам особливого характеру й оригінальності, завдяки чому вони вирізняються серед інших текстів.

Кількість індивідуально-авторських неологізмів, виявлених у різних мовах практично впродовж усього часу їхнього існування, величезна. В деяких випадках ці лексичні одиниці створювалися для найменування якихось нових реалій але більша ж частина індивідуально-авторських неологізмів покликана надати найменуванню вже наявних предметів або понять нову форму, більш виразну в порівнянні з їхніми наявними в тій чи іншій мові аналогами.

Питання утворення авторських неологізмів і їх перекладу стало предметом досліджень таких науковців, як І. Бугулов, Л. Верба, О. Голуб, П. Гілберт, А. Дарместетер, О. Дзюбіна, Ж. Дюбуа, Ю. Жлуктенко, Ю. Зацний, В. Карабан, В. Левицький. На теперішній час в українській перекладознавчій сфері спостерігається зростання наукового інтересу до вивчення авторських неологізмів в українських перекладах. У царині таких досліджень вчені звернули увагу на аналіз перекладу авторських неологізмів у художній літературі (А. Глуховська, О. Добринчук, Т. Кушнірова, А. Просіна, А. Рева, Г. Сидорук, Л. Станіславова, В. Страх, М. Цоцинець).

Авторські неологізми є важливим компонентом художньої літератури, особливо у жанрі фентезі, де вони допомагають створювати унікальні світи з власними законами, культурою, історією та мовою. У серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я» ці неологізми виконують низку функцій, від формування особливого мовного простору до створення символічного значення, яке допомагає краще зрозуміти ідеї та конфлікти світу Вестеросу.

Серію романів «Пісня льоду й полум'я» можна вважати шедевром фентезійної літератури, яка вирізняється своєю складною структурою та багатогранністю. Мартін використовує авторські неологізми для позначення вигаданих понять, таких як соціальні інституції, географічні об'єкти та істоти, які є невід'ємною частиною світу Вестеросу. Ці неологізми є не лише художнім інструментом, а й засобом передачі ідей про суспільні норми, конфлікти та цінності

цього вигаданого світу. Авторські неологізми Мартіна відзначаються складністю своїх значень, багатозначністю та символічністю.

Дослідження авторських неологізмів у цій серії романів є актуальним завданням, оскільки вони відіграють центральну роль у побудові світу твору, формуванні його атмосфери та передачі глибоких ідей. У цій роботі буде проаналізовано способи утворення, функції та значення авторських неологізмів у серії «Пісня льоду та полум'я», а також їхній переклад українською мовою, що є важливою частиною збереження культурного та художнього задуму автора.

Актуальність теми зумовлена тим, що індивідуально-авторські неологізми у творчості Дж. Мартіна залишаються недостатньо дослідженими в українській науці. Аналіз способів їх утворення, функцій у тексті та способів перекладу робить цю роботу інноваційною і перспективною для подальшого аналізу.

Мета дослідження: аналіз індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я», визначенні їхніх функцій, способів утворення, а також засобів перекладу українською мовою.

Досягнення зазначеної мети реалізовується завдяки вирішенню наступних завдань:

1. Розглянути підходи до тлумачення поняття «неологізм», «індивідуально-авторський неологізм»;

2. Проаналізувати способи утворення індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Мартіна, включаючи морфологічні, семантичні та контекстуальні аспекти.

3. Дослідити особливості та визначити найпродуктивніший спосіб перекладу авторських неологізмів в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду та полум'я».

4. Визначити художні функції неологізмів у тексті, їх вплив на читача та роль у побудові авторського стилю в українському перекладі серії роману Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Об'єкт дослідження: індивідуально-авторські неологізми в серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Предмет дослідження: особливості утворення, функціонування та переклад індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Методи дослідження: аналізу та узагальнення наукової літератури з проблем художнього перекладу та перекладацьких трансформацій; теоретичного узагальнення, контекстуального та зіставного аналізу; порівняльний, описовий, аналітичний та статистичний методи.

Матеріал дослідження: серія романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду й полум'я» та офіційний український переклад цих романів, здійснений видавництвом «КМ-Букс».

Наукова новизна полягає у комплексному аналізі індивідуально-авторських неологізмів у серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду й полум'я».

Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні розуміння природи, функцій, класифікації та способів утворення індивідуально-авторських неологізмів, систематизованих на основі фентезійної лексики серії романів Дж.

Мартіна. Робота розширює уявлення про мовні інновації у художньому тексті та їхню роль у формуванні вигаданих світів. Аналіз перекладацьких стратегій адаптації неологізмів українською мовою та інтеграція міждисциплінарного підходу сприяють подальшому розвитку лінгвістичних, літературознавчих і перекладознавчих досліджень, що робить її корисною базою для вивчення інших літературних жанрів.

Практичне значення полягає у можливості використання її результатів у викладанні лексикології, стилістики, теорії перекладу та аналізу художніх текстів, зокрема для розуміння та адаптації індивідуально-авторських неологізмів. Напрацьовані підходи до аналізу словотворення й перекладу можуть бути застосовані для роботи з іншими літературними творами та при створенні навчальних матеріалів. Окрім того, результати дослідження можуть стати основою для вдосконалення перекладацьких стратегій під час роботи з фентезійною та художньою літературою.

Структура кваліфікаційної роботи. Структура роботи містить вступ, основну частину, висновки та рекомендації, список використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи становить – 41 аркуш.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Термін «неологізм» (від грецького *neos* – новий і *logos* – слово) вперше з'явився у французькій мові в 1735 році, а після 1800 року був запозичений англійською, італійською та іншими мовами. Оскільки визначення поняття «неологізм» є досить складним, це підтверджується аналізом різних лінгвістичних праць, які досліджують це явище:

В одній зі своїх робіт, Жан Дюбуа описує неологізм як «нове слово або нове значення, надане існуючому слову, яке з'являється в мові у певний момент часу, щоб заповнити лексичний або семантичний пробіл» [25]. Хоча основна увага приділена лінгвістичній теорії, праця Чарльза Філлмора включає спостереження щодо неологізмів як «нових лексичних одиниць, що слугують новими виразами концепцій, подій або явищ, для яких раніше не існувало мовного позначення» [26].

Ролан Барт розглядає, як мова і символи відображають культурні зміни, описуючи неологізми як «нові лексичні одиниці, що з'являються в мові, відображаючи соціальні та культурні зміни свого часу» [22]. У своїй праці з історії слів Жорж Маторе визначає неологізми як «слова або вирази, що виникають для позначення нових реалій» [32], часто використовувані для розмежування сучасних термінів від застарілих.

У своїй фундаментальній праці Леонард Блумфілд згадує неологізми в контексті лінгвістичної адаптації, визначаючи їх як «новостворені лексичні одиниці або фрази, що адаптують мову для вираження нових концепцій, часто через складення або деривацію» [23]. Хоча не дає прямого визначення, обговорення мовних знаків Фердинанд де Соссюр включає неологізми як «означення, створені для відповідності змінним означуваним у мовній системі» [42].

Девід Крістал описує неологізми як «слова або фрази, що виникають як безпосередня реакція на соціальні, технологічні або інтелектуальні зміни, представляючи лінгвістичну творчість і еволюцію» [24]. У своєму дослідженні динамічних процесів в українській мові О. Стишов розглядає неологізми як: «Лексичні інновації, що виникають у мові під впливом екстралінгвістичних чинників та відображають сучасні суспільно-політичні реалії» [18].

На думку Жоржа Маторе, створюють можливість створення неологізму будь-яким носієм мови фактично *ex nihilo* з нічого [32]. Однак більшість таких лексичних одиниць рідко закріплюється в словниковому складі мови через обмежену сферу свого поширення, чого не можна сказати про неологізми, що з'явилися з-під пера письменників, поетів, у засобах масової інформації.

Один з науковців проаналізувавши різні визначення неологізму і не погоджуючись з ними, дає таке визначення даному поняттю: неологізмами називаються будь-які новостворені в мові слова протягом усього часу, поки вони відзначаються як нові в мовній свідомості носіїв мови. Неологізмами, таким чином, називаються всі слова на початковому етапі їх існування в мові, тобто на тому етапі, коли недавній час появи слова, його новизна і відображення цих моментів у свідомості носіїв мови є релевантними».

У роботах в цій сфері спостерігається деяке переплетення основних принципів розмежування типів нових лексем. Наприклад, один науковець виділяє

неологізми-слова і неологізми-значення, а також стилістичні та стильові неологізми без вказівки на те, що перші класифікуються за способом, а другі по цілі появи. Інші два лінгвіста розподіляють всі нові слова на дві групи – новоутворення і власне неологізми, хтось користується широко поширеною термінологією: нові одиниці лексичні і семантичні. Більш повне, на наш погляд, розмежування типів нових слів в залежності від способу їх утворення міститься в УСЕ («Універсальний енциклопедичний словник»), де йдеться про наявність в мові не тільки згаданих вище одиниць, а й неологізмів-поєднань, і де також наводиться градація нових лексем по цілі появи (відносні неологізми і неологізми-входження) [20].

Неологізми-слова, такі як *гаджет* (від англ. *gadget*), *діджиталізація* (від англ. *digitalization*), *кіберспорт*, *зумер* утворюються шляхом створення абсолютно нових лексем. **Неологізми-значення**, такі як *хмара* (у значенні "обчислювальна хмара" або "хмарні технології"), *мишка* (у значенні комп'ютерної миші), *вірус* (у значенні комп'ютерної загрози) – це старі слова, які отримали нові значення. **Стилістичні неологізми**, такі як *сонцесейний* (поетична характеристика сонця), *музочок* (зменшувально-пестливе для "музики"), *Зірковий шлях* (метафора для важливої подорожі), *зеленокриле небо* (художній опис природного явища) утворюються для емоційного або художнього вираження.

Слід зазначити, що, незважаючи на відмінність найменувань, мова йде про два типи неологізмів. З одного боку, це нові лексичні одиниці, які виконують номінативну функцію в зв'язку з появою нової реалії. Другий тип об'єднує нові слова і вирази, які своїм найменуванням надають більш експресивного, образного забарвлення вже відомим (у більшості випадків) реаліям. Подібними одиницями виступають неологізми, що позначаються як стилістичні, індивідуально-авторські, оказіональні, потенційні, контекстуальні.

Деякі лінгвісти пропонують розрізняти поняття «неологізм» і «новотвір», вказуючи на певні відмінності між ними. Згідно з їхнім підходом, новотвори з'являються в мові як перші й єдині назви нових, раніше невідомих понять, тоді як неологізми виникають як синоніми, що додають додаткові смислові чи конотативні відтінки до вже існуючих понять. Також нові слова відрізняються за причинами своєї появи: якщо основними факторами для новотворів є зовнішні (екстралінгвістичні) чинники, то для виникнення неологізмів важлива взаємодія як внутрішніх (інтралінгвістичних), так і зовнішніх факторів. Крім того, темпи входження нових слів у центральну лексичну систему мови різняться: новотвори, як правило, швидко досягають центральної позиції, тоді як неологізми переміщуються туди повільніше, і лише деякі з них, які точно відповідають мовним потребам, встигають зайняти таке місце.

З цього положення випливає, що новотвори є більш стабільними в системі мови, а неологізми, навпаки, нестабільні, можуть легко випадати з мови та переходити в історизми й архаїзми, не встигнувши в ній закріпитися. Лексичні новотвори виникають у мові науки, техніки, культури, політики, тобто в літературній, письмовій мові. У свою чергу, неологізми, як правило, з'являються спочатку в усному, розмовному мовленні. Різні сфери виникнення визначають і

відповідно різні сфери вживання новотворів і неологізмів, особливо на початковому етапі їх існування, поки вони ще не набули загального вживання [14]. Варто зазначити, що йдеться про два типи неологізмів, які мають різне призначення. Перший тип включає нові лексичні одиниці, що виконують номінативну функцію, тобто служать для найменування нових реалій, які виникають у певний історичний момент. Другий тип об'єднує слова та вирази, які своїм значенням надають більшої емоційності або образності вже відомим поняттям. До цієї категорії належать стилістичні, індивідуально-авторські, оказіональні, потенційні та контекстуальні неологізми.

Перший тип неологізмів (лексичні) — це нові слова, які виникають у мові для позначення нових понять, предметів або явищ. Вони утворюються шляхом словотвору (наприклад, складання або деривації) чи запозичення з інших мов. Прикладами є слова *електроскутер* (індивідуальний транспортний засіб на електричному живленні), *фудкорт* (зона ресторанів швидкого харчування в торгових центрах), *смарт-годинник* (розумний годинник із функціями смартфона), *вебінар* (онлайн-семінар, що проводиться через інтернет), *дронкамера* (камера, встановлена на безпілотному літальному апараті), *подкаст* (цифровий аудіозапис, доступний для прослуховування через інтернет). Другий тип (семантичні), натомість, виникають, коли старі слова набувають нових значень під впливом змін у суспільстві чи технологіях. Вони не додають нових слів, а розширюють або змінюють семантику вже існуючих. Наприклад, *тег* (мітка, яка використовується в соціальних мережах для категоризації або позначення людей), *сторіс* (короткі відео або фото, які публікуються в соціальних мережах на обмежений час), *екран* (як нове значення, дисплей смартфона, планшета або іншого пристрою), *модуль* (як нове значення, частина програмного забезпечення або додатка), *гаманець* (як нове значення, цифровий гаманець для зберігання криптовалют або електронних коштів). Таким чином, лексичні неологізми розширюють словниковий запас мови, додаючи нові одиниці, тоді як семантичні пристосовують наявні слова до нових реалій.

Першу групу часто називають номінативними (або лексичними) неологізмами, оскільки їх основна функція — дати назву новим предметам, поняттям чи явищам. Ці лексичні одиниці виникають у великій кількості під час значних політичних, економічних або соціальних змін, завдяки чому швидко входять у загальний обіг і стають зрозумілими для всіх. Як правило, такі слова утворюються за допомогою продуктивних словотворчих моделей і є невід'ємною частиною комунікації.

Дискусійним залишається питання включення до цієї категорії запозичених слів. Деякі вчені вважають, що запозичення не можна назвати повноцінними неологізмами, оскільки вони за формою відрізняються від слів «власного» походження. Навіть ті випадки, коли запозичення адаптуються за допомогою словотворчих моделей певної мови, не завжди визнаються значущими для класифікації їх як неологізмів.

Однак заперечувати існування неологізмів на основі запозичень — це фактично ігнорувати динаміку мовного розвитку. Протягом історії мови запозичення завжди були важливим джерелом для формування нових лексичних

одиниць. У багатьох мовах існують значні пласти іншомовної лексики, які були запозичені у певні періоди через історичні чи культурні обставини. У сучасності такі слова вже не сприймаються як іншомовні, і лише спеціалісти можуть визначити їхнє походження та історичний контекст.

Після аналізу різноманітних робіт як українських, так і іншомовних лінгвістів, можна зазначити, що більшість науковців класифікують неологізми за такими ознаками:

1. За видом мовної одиниці:

Лексичні неологізми – це нові слова або словосполучення, які з'являються в мові для позначення нових реалій, явищ чи понять, що раніше не мали мовного вираження. Вони утворюються на основі наявних мовних ресурсів або шляхом запозичення з інших мов. До таких неологізмів відносяться слова, створені за допомогою афіксації, словоскладання, абрєвіації або інших словотворчих моделей, а також запозичення, адаптовані до фонетико-морфологічних норм мови.

Жорж Маторе визначає лексичні неологізми як мовні одиниці, що виникають у відповідь на появу нових реалій, які потребують свого позначення [32]. Лексичні неологізми можуть позначати нові об'єкти, професії, явища чи галузі науки. Наприклад, слова на кшталт *дрон*, *подкаст* і *фріланс* відображають сучасний розвиток технологій, соціальних змін та професійної діяльності. У мові також часто з'являються терміни для позначення інновацій чи соціальних явищ: *cyberterrorism*, *teleconference*, *trophy wife*, *dolphin-safe* [3].

Лексичні неологізми є невід'ємною частиною мовної еволюції. Вони задовольняють потребу у найменуванні нових понять, у гнучкості та еволюції мови в умовах постійних змін.

Семантичні неологізми – це нові значення, надані вже існуючим словам у мові. Вони виникають, коли слово, що раніше мало одне значення, починає використовуватися для позначення нового поняття або явища. Наприклад, слово «хмара» традиційно означало атмосферне явище, але в сучасному контексті також використовується для позначення онлайн-сховищ даних, тобто «хмара» як *cloud storage*. Семантичні неологізми відображають динамічний розвиток мови та її здатність адаптуватися до нових реалій, надаючи існуючим словам нових значень для позначення сучасних явищ та понять.

Український лінгвіст Олександр Стишов зазначає: «Семантичні неологізми постають завдяки розширенню семантичної структури питомих і запозичених слів переважно на основі метафори і метонімії» [18].

Лексичні та семантичні неологізми відіграють ключову роль у розвитку мови. Вони допомагають мові адаптуватися до нових умов, створюючи нові лексичні одиниці або розширюючи значення вже існуючих. Лексичні неологізми формуються для позначення нових понять, явищ чи технологій, тоді як семантичні виникають завдяки розширенню семантики знайомих слів. Обидва типи неологізмів забезпечують мовну динамічність, дозволяючи їй відповідати сучасним суспільним і технічним змінам.

2. За ступенем новизни мовної одиниці:

Абсолютні неологізми – це слова, які не мають очевидного зв'язку з існуючими мовними елементами та не піддаються логічному аналізу для

визначення їхнього значення. Без попереднього ознайомлення з такими термінами важко зрозуміти їхній сенс. Часто такі неологізми створюються брендами для унікальності або авторами художніх творів. Наприклад, слово «*Ксерокс*» спочатку було назвою бренду, але згодом стало загальним терміном для позначення процесу копіювання документів, «*Гугл*» – спочатку назва пошукової системи, яка перетворилася на дієслово «*гуглити*», що означає шукати інформацію в інтернеті, «*Кодак*» — бренд фототехніки, назва якого не мала попереднього значення в мові. Стишов зазначає: «Абсолютні неологізми виникають у мові без зв'язку з існуючими лексичними одиницями та часто є результатом індивідуальної творчості або маркетингових стратегій» [18].

Відносні неологізми – це нові слова чи вислови, створені з використанням наявних мовних елементів, що робить їхнє значення зрозумілим без потреби в додаткових поясненнях. Вони зазвичай формуються шляхом комбінування частин уже відомих слів або шляхом додавання афіксів, що дає можливість носіям мови інтуїтивно сприймати їхній зміст. Наприклад: *вебінар* (від «*веб*» та «*семінар*») – онлайн-семінар, *смартфон* (від «*смарт*» – розумний та «*фон*» – телефон) – багатофункціональний мобільний телефон, *електронна книга* – книга в цифровому форматі, *кіберспорт* (від «*кібер*» та «*спорт*») – змагання у відеоіграх. «Відносні неологізми утворюються шляхом комбінування вже існуючих лексичних одиниць, що забезпечує їхню зрозумілість та швидке впровадження в мовну практику» [18].

Абсолютні та відносні неологізми виконують різні функції, доповнюючи та збагачуючи мовну систему. Абсолютні неологізми створюються як унікальні одиниці без логічного зв'язку з існуючими словами, частіше для брендової чи авторської ідентифікації. Водночас, відносні неологізми формуються на основі вже наявних мовних елементів, що робить їх інтуїтивно зрозумілими для суспільства.

3. За сферою вживання:

Загальномовні неологізми – це нові лексичні одиниці або вирази, які стають зрозумілими і широко використовуваними серед носіїв мови. Вони з'являються як відповідь на необхідність найменування нових явищ, понять чи технологій. Наприклад, термін *електронна пошта* (*e-mail*, скорочення від *electronic mail*) використовується для позначення цифрової комунікації, *смартфон* (*smartphone*) – це багатофункціональний мобільний телефон, *блог* – може мати значення як онлайн-щоденник, так і журнал, *флешка* (*flash-drive*) – пристрій для зберігання даних, *хештег* (*hashtag*) – спеціальна мітка для позначення теми в соціальних мережах (#).

«Загальномовні неологізми називають нові поняття, виконують номінативну функцію» [18], зазначає Олександр Стишов, український лінгвіст, в одній зі своїх робіт.

Загальномовні неологізми – важливий елемент сучасної мови, що відображає динамічний розвиток і здатність реагувати на зміну та еволюцію мовної системи. Вони сприяють ефективному спілкуванню, адаптуючи мовну систему до потрібного рівня.

Індивідуально-авторські неологізми є важливим інструментом, який дозволяє авторам фантастичної літератури створювати унікальні світи, що мають власну культуру, географію, суспільство та історію. Вони є результатом творчого

процесу і допомагають будувати вигаданий світ, додаючи йому автентичності та глибини.

Дослідження індивідуально-авторських неологізмів є важливим аспектом сучасної лінгвістики, оскільки мова, як жива і динамічна система, постійно еволюціонує, а художня література слугує багатим джерелом для аналізу цих процесів.

Індивідуально-авторські неологізми розглядаються як результат творчої імпровізації у словотворенні. Це лексичні одиниці, виникнення яких обумовлене конкретним контекстом. Вони створюються як унікальні елементи мовлення, що не передбачають постійного використання або відтворення у загальному лексиконі. На думку багатьох лінгвістів, ключовою умовою для визнання лексичної одиниці авторським неологізмом є її утворення за малопродуктивними або непродуктивними моделями, а також на основі аналогії до окремих існуючих слів. З аналізу наведених характеристик можна зробити висновок, що такі лексичні одиниці мають певну схожість із потенційними словами, оскільки обидва види не входять до загальноприйнятого словникового складу мови, але є частиною мовлення. Однак на відміну від потенційних слів, індивідуально-авторські неологізми завжди тісно пов'язані з конкретною ситуацією або контекстом, що визначає їх значення та експресивність. Відсутність контексту позбавляє ці неологізми не лише емоційної виразності, а й конкретного змісту. Їхня залежність від ситуації та висока експресивність є характерними рисами, що виділяють авторські неологізми серед інших видів мовних інновацій.

Таким чином, авторські неологізми є важливими елементами мовної творчості, які використовуються для передачі унікальних ідей, емоцій або значень у межах художнього тексту. Вони не закріплюються у мовній системі, проте відіграють значну роль у конкретному творі, додаючи йому художньої унікальності та індивідуального стилю.

Незважаючи на значну залежність індивідуально-авторських неологізмів від контексту, ці мовні одиниці можуть бути зрозумілими навіть у випадках, якщо вони створені за продуктивними субстандартними моделями. Таким чином, під час визначення лексичної одиниці як потенційного слова чи авторського неологізму основним критерієм є не продуктивність способу її утворення, а належність цього способу до стандартного чи субстандартного типу, сприйняття новизни та ступінь виразності слова. Моделі формування таких лексичних одиниць, незалежно від їхньої класифікації, можуть мати різний рівень продуктивності. Отже, межа між потенційними словами та авторськими неологізмами пролягає у площині відповідності моделей створення цих одиниць стандартним чи субстандартним типам.

Аналізуючи відмінності між індивідуально-авторськими неологізмами та потенційними словами, слід звернути увагу на різницю у сприйнятті їхньої новизни. У випадку з потенційними словами новизна часто не сприймається так яскраво: навіть сам автор може сумніватися, чи є це слово вигаданим. Натомість при зустрічі авторського неологізму у тексті чи мовленні завжди виникає відчуття, що це абсолютно нова, раніше не вживана мовна одиниця.

Таким чином, можна стверджувати, що індивідуально-авторські неологізми сприймаються як унікальні мовні явища, які існують поза часовими межами. Вони не закріплюються у стандартному мовленні, але водночас залишають сильне емоційне та семантичне враження завдяки своїй експресивності та контекстуальній унікальності.

Індивідуально-авторські неологізми відрізняються від потенційних слів не лише залежністю від контексту, але й тим, що їхні моделі формування нерідко порушують загальноприйняті мовні норми, водночас зберігаючи експресивність і здатність до комунікативної функції у конкретних умовах мовлення.

Подібно до номінативних неологізмів, індивідуально-авторські неологізми можуть використовуватися для позначення нових реалій та виконувати важливі смислові функції, а саме – передавати суттєву інформацію. Більше того, автор часто прагне створити унікальні, індивідуально-суб'єктивні номінації, які вирізняються яскравістю та образністю. Водночас головна мета використання таких слів, як вважає більшість лінгвістів, полягає у створенні особливого емоційного впливу на читача.

У серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я» неологізми грають центральну роль у формуванні атмосфери, а також у передачі характеру і духу світу Вестеросу. Автор використовує неологізми, щоб створити нову мовну систему, яка відображає специфіку вигаданого світу. Індивідуально-авторські неологізми – це інноваційні мовні одиниці, створені письменниками для художнього тексту, які є унікальними і відображають стиль автора [3]. Авторські неологізми є результатом творчої діяльності письменника, спрямованої на розширення семантичного простору тексту, що базується на створенні нових слів, не притаманних загальноживаній лексиці [4]. Неологізми, створені автором, формують індивідуальну мовну картину твору, відрізняючись інноваційністю та специфічністю в межах одного тексту або авторського стилю [10].

Авторські неологізми є важливим компонентом художньої літератури, особливо у жанрі фентезі через причини, що зазначені вище. У серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я» ці неологізми виконують низку функцій, від формування особливого мовного простору до створення символічного значення, яке допомагає краще зрозуміти ідеї та конфлікти світу Вестеросу. Авторські неологізми Мартіна відзначаються складністю своїх значень, багатозначністю та символічністю.

Способи утворення індивідуально-авторських неологізмів різноманітні та залежать від творчого підходу автора. У випадку серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я», після ретельного аналізу було знайдено саме такі способи утворення:

Словоскладання є одним із ключових способів збагачення мови. Це один із найстаріших методів утворення неологізмів, який залишається продуктивним в англійській мові навіть на сучасному етапі її розвитку. Завдяки цьому процесу мова розширює свій словниковий запас і вдосконалює свою структуру.

Лінгвісти подають таке значення складного слова (a compound word) – об'єднання двох або, рідше, трьох основ, що функціонує як одне ціле і виділяється

в складі речення як особлива лексична одиниця, завдяки своїй цільнооформленості»

Фонетичну ознаку можна використовувати лише для аналізу складних слів, що зафіксовані в лексикографічних дослідженнях та інших джерелах, які надають інформацію про характер наголосу в конкретних словах. Проте сучасна мова постійно збагачується новими лексичними одиницями, які читачі та дослідники часто вперше зустрічають лише в друкованому вигляді, що унеможлиблює застосування фонетичної ознаки. Тому цей критерій не можна вважати достатньо надійним для проведення словотворчого аналізу.

Морфологічна характеристика визначає цілісність складного слова на відміну від словосполучення. Вона полягає в тому, що в складних словах поєднуються основи, які не мають чіткого морфологічного оформлення. Однак через те, що морфологічна структура англійського слова досить спрощена, цей критерій можна використовувати лише для певних типів складних слів.

Варто відзначити, що англійська орфографія досить чітко відображає певні процеси словотворення. У світі "Пісня льоду та полум'я" Джорджа Р. Р. Мартіна часто використовуються складні слова з дефісом для позначення унікальних понять або явищ:

- He filled two **thimble-sized** tasting cups...* [27, с. 403]
*...watching with their dark, **almond-shaped** eyes.* [27, с. 403]
*...and pale eyes **deep-sunk** in a bony face...* [27, с. 90]
*...**pox-ridden** Pentoshi cheesemonger...* [27, с. 78]
...with pointy-hatted eunuchs all around them... [27, с. 78]
*His **soot-dark** armor seemed to blot out the sun...* [27, с. 61]
*...across the **hard-packed** earth...* [27, с. 60]
*...**rain-worn** gargoyles that brooded over the First Keep...* [27, с. 55]
*...was the **moon-and-falcon** seal of House Arryn.* [27, с. 42]
*...was **sharp-featured** and gaunt...* [27, с. 36]
*...before the tomb of a **long-dead** Stark.* [27, с. 30]
*...embraced Catelyn like a **long-lost** sister.* [27, с. 28]
*...with this **Kingbeyond-the-Wall**..* [27, с. 17]
*...**rain-worn** gargoyles that brooded over...* [27, с. 55]
*A **cloth-of-gold** half cape was draped...* [27, с. 131]
*...and neither **spell-forged** steel...* [27, с. 158]
*...the leaning **daub-and-wattle** wall...* [29, с. 387]
*...**raggle-taggle** host of freedmen...* [29, с. 393]
*You fight beside **bed-boys** armed with spears.* [29, с. 394]
*Arya was soaked to the bone, **saddle-sore**, sniffling, and achy.* [29, с. 445]
*...the **bent-backed** man asked...* [29, с. 446]
***Dough-soft** and slump-shouldered, his broad face tattooed in a motley pattern...*
 [29, с. 499]
*The old man jerked back, **cat-quick**.* [29, с. 536]
*The Bastard of Nightsong had a **pox-ravaged** face...* [29, с. 583]
*...a jut of **moss-covered** stone as if he never meant to...* [29, с. 701]
*...ample evidence that the **oft-repeated** jape about his father...* [29, с. 726]

...and the **rag-and-sawdust** stuffing was spilling in the snow. [29, с. 747]
 ...**close-cropped jet-black curls**. [30, с. 5]
 ...it was a **daub-and-wattle** city... [30, с. 11]
 ...with its **goose-down** cushions... [30, с. 24]
 ...sweltering in his **white-enameled** scales. [30, с. 33]
 ...stewards that the **dragon-kings** had upjumped far... [30, с. 38]
 The mouse was gone in half a heartbeat, **skittery-quick**. [30, с. 57]
 You know the tales, Brandon the Builder, Symeon **Star-Eyes**, Night's King... [30, с. 64]

...huge pale water lilies atop the **spring-fed** pool... [30, с. 110]
 ...a dashing young **cock-a-whoop** clad all in shades of azure... [30, с. 141]

Джордж Р. Р. Мартін активно використовує неологізми з дефісом у "Пісні льоду та полум'я" для створення яскравих описів та унікальних образів. Їх вживання можна розділити на кілька основних випадків, такі як:

опис зовнішності чи фізичних характеристик персонажів (*almond-shaped eyes, long-dead Stark, balding and kettle-bellied, cat-quick*),

позначення предметів чи архітектурних деталей (*ironbound gate, daub-and-wattle wall, rough-hewn stone*),

опис культурних чи соціальних понять (*king-beyond-the-wall, raggie-taggle host*),

емоційні або художні описи (*wind-whipped surface, night-blind, grief-stricken*), а також стилістичні чи метафоричні вислови (*horn-of-plenty Hand, sweet-swelling rushes*).

Тепер розглянемо словотворення індивідуально-авторських неологізмів, які зазвичай оформлюється як одне слово, так і окремо:

Direwolf – з'єднання двох слів «*dire*» і «*wolf*».

Over their heads flapped the banner of the Starks of Winterfell: a grey direwolf racing across an ice-white field. [27, с.10]

Kingsguard – поєднання слів "king" і "guard" для створення унікального терміну

But not of the Kingsguard," Ser Gerold pointed out. "The Kingsguard does not flee. [27, с. 288]

Night's Watch – поєднання слів «*night*» і «*watch*».

Will had been a hunter before he joined the Night's Watch. [27, с. 3]

Winterfell – поєднання слів «*winter*» і «*fell*» для створення унікальної назви місця.

Yet Robert was Ned's king now, and not just a friend, so he said only, "Your Grace. Winterfell is yours. [27, с. 27]

Great Keep – поєднання слів «*great*» і «*keep*» для позначення головної будівлі в замку.

Of all the rooms in Winterfell's Great Keep, Catelyn's bedchambers were the hottest. [27, с. 40]

Summerwine – поєднання "summer" та "wine" для підкреслення сезонного характеру напою.

Barrowlands – поєднання «*barrow*» і «*lands*».

...he remembered that chill morning on the barrowlands... [27, с. 136]

Seven Kingdoms – поєднання «seven» і «kingdoms» для позначення геополітичної структури Вестеросу.

Then I shall scour the Seven Kingdoms for dwarfs... [27, с. 138]

White Walkers – поєднання «White» і «Walkers» для позначення надприродних істот.

The fisherfolk near Eastwatch have glimpsed white walkers on the shore. [27, с. 141]

Seven Hells – поєднання цифри «Seven» і слова «Hells» для позначення багаторушного уявлення пекла у світі Вестеросу.

Seven hells, it's the dwarf, and the cage jerked to a sudden stop. [27, с. 142]

Castle Black – поєднання «Castle» і «Black» для позначення головної бази Нічної Варти.

Castle Black lay below him, etched in moonlight. [27, с. 142]

Sentinel Tree – поєднання «sentinel» і «tree» для опису дерев, що нагадують вартових у пейзажі Півночі.

Theon Greyjoy stood beside a sentinel tree, his bow in hand. [27, с. 276]

Shadowskin cloak – поєднання «shadow» і «skin» для опису унікального матеріалу, асоційованого з тіннями.

...the shadowskin cloak he'd won from Marillion at dice... [27, с. 279]

Black Dread – поєднання прикметника «Black» та іменника «Dread» створює епітет, який підкреслює страхітливість і могутність дракона Баларіона.

...heated white-hot in the furnace breath of Balerion the Black Dread. [27, с. 317]

Zorses – створення нового слова шляхом комбінування «zebra» + «horse».

...striped zorses and monstrous elephants. [28, с. 262]

Kingsroad – поєднання основ «king» + «road».

...and along the kingsroad especially. [28, с. 196]

Riverland – поєднання основ «river» + «lands».

It is bad in the riverlands, Tyrion. [28, с. 196]

Dragonglass – поєднання «dragon» і «glass» для створення нового слова.

Dragonglass. What the maesters call obsidian [28, с. 321]

Warhorn – поєднання «war» і «horn» для позначення бойового інструмента.

Beneath the dragonglass was an old warhorn, made from an auroch's horn... [28, с. 321]

Free City – поєднання «free» і «city» для створення назви політичної одиниці.

...once of the Free City of Lorath. [28, с. 426]

Brave Companions – поєднання «brave» і «companions» для створення назви групи найманців.

Are you of the Brave Companions? [28, с. 426]

Wolf banner – поєднання «wolf» і «banner» для символу дому Старків.

Soon a wolf banner is raised here, I think. [28, с. 426]

Boiling wine – поєднання "boiling" і "wine" для опису медичного засобу.

...but we treated it with boiling wine and maggots, and now it seems to be healing clean [28, с. 577]

Catgut stitches – поєднання "catgut" і "stitches" для опису методу шиття.

Someone had sewn the torn flesh together with catgut, and their clumsy stitches were still in place. [28, с.577]

Silent sisters – поєднання «*silent*» і «*sisters*» для назви похоронної спільноти.

The wolves were grey, and so were the silent sisters; together they stripped the flesh from the fallen. [28, с. 573]

Blackwater - поєднання «*black*» і «*water*» для позначення річки.

...to make certain Stannis gets no toehold on our side of the Blackwater. [28, с. 479]

Red Keep - поєднання «*red*» і «*keep*» для назви королівської фортеці.

...I'll have him escorted back to the Red Keep at once. [28, с. 479]

Bitterbridge – поєднання «*bitter*» і «*bridge*» для створення назви місця.

We've had no word from Bitterbridge? [28, с. 478]

Kingslayer – поєднання двох слів: "*king*" і "*slayer*" для створення нового терміну

Jaime was my charge, and I mean to have him back. [29, с. 30]

Harrenhal – вигадана назва замку в контексті роману «*Harren*» + «*hal*» (скорочення від *hall*).

Harrenhal. The very word seemed to darken the room. [29, с. 30]

Unsullied – додавання префіксу "*un-*" до слова "*sullied*," що означає "заплямований," створюючи слово з новим значенням – воїни-раби бездоганної дисципліни і без жодної плями на їхній відданості.

They found three thousand Unsullied drawn up before the gates. [29, с. 83]

Bloodriders – поєднання слів "*blood*" і "*riders*" для створення унікальної назви, яка вказує на воїнів, що клялися у вірності своєму кхалу до самої смерті.

Temmo and his bloodriders led their khalasar out of camp. [29, с. 83]

Khalasar – словотворення через вигадане слово (створене для позначення мобільного кочового племені Дотракі).

Temmo and his bloodriders led their khalasar out of camp. [29, с. 83]

Wolfswood – поєднання "*wolf*" і "*wood*" для створення унікальної назви лісу, що асоціюється з вовками.

Prince of the green, prince of the wolfswood. [29, с. 85]

Myrish fire - поєднання "*Myrish*" – від назви міста Мір, і "*fire*" – символічне позначення хімічної або магічної субстанції.

Brown Bernarr had been carrying bags of Myrish fire, mustard salve, ground garlic... [29, с. 304]

Sweetsleep – поєднання "*sweet*" – приємний і "*sleep*" – сон, що вказує на емоційний або евфемістичний зміст.

Even sweetsleep, which gave the gift of painless death. [29, с. 304]

Kingscopper – поєднання "*king*" – король і "*copper*" – мідь, для створення назви унікальної медичної або хімічної субстанції.

...poppy, kingscopper, and other healing herbs. [29, с. 304]

Second Sons – поєднання числівника "*Second*" і іменника "*Sons*", що створює назву найманців, натякаючи на ідею другорядності чи відкидання у сімейній ієрархії.

The Second Sons on the left wing. [29, с. 392]

Stormcrows – поєднання "Storm" – буря і "crows" – ворони, що створює метафоричний образ найманців, які нагадують хижаків.

The Stormcrows to the right. [29, с. 392]

Grey Worm – поєднання прикметника "Grey" і іменника "Worm" для створення унікального імені воїна, яке нагадує про його просте і безправне минуле.

Grey Worm insisted. [29, с. 392]

Fair Walda - Fat Walda - поєднання прикметника "Fair" – красива і імені "Walda", створюючи контраст із "Fat Walda", інше – поєднання прикметника "Fat" – товста і імені "Walda", створюючи гумористичний і глузливий тон.

Robb was seated between Alyx Frey and Fair Walda. [29, с. 474]

With the widow Ami and Roose Bolton's wife Fat Walda. [29, с. 474]

Lord of the Crossing – описова назва, яка позначає володаря важливого переходу через річку, підкреслюючи символічну владу та значущість.

Catelyn wondered whether the Lord of the Crossing would be satisfied. [29, с. 474]

Sand Snakes – метафоричне поєднання "sand" – пісок і "snakes" — змії, яке використовується для позначення незаконнонароджених дочок Oberyn Martell

Where the Sand Snakes were tall, Arianne took after her mother. [30, с.33]

Moon Tea – поєднання "moon" – місяць і "tea" – чай, метафорично використовується для позначення трав'яного настою, який запобігає вагітності

She had the sense to find a woods witch, who showed her how to brew moon tea to keep her belly flat. [30, с. 135]

Wildfire - поєднання слів "wild" – дикий і "fire" – вогонь для створення назви вибухової речовини.

Wildfire is treacherous. [30, с. 138]

Hedge Knight – поєднання "hedge" – живопліт, що символізує скромний, мандрівний спосіб життя, і "knight" – лицар.

Henceforth I shall enjoy the adventuresome life of a hedge knight... [30, с. 292]

Salt pans - поєднання "salt" – сіль і "pans" – сковорідки, що вказує на місце, пов'язане із солеварінням.

He always calls at Salt pans. [30, с. 292]

Maidenpool – поєднання "maiden" — дівчина і "pool" – ставок, що символізує місце, пов'язане з легендою або образом дівчини.

It will be forty years soon," the septon said, "from Maidenpool to Maidenpool... [30, с. 295]

Driftwood – поєднання "drift" – дрейф і "wood" – дерево, для опису дерева, винесеного водою.

Brienne sent Podrick walking by the shore to find some driftwood for a fire... [30, с. 295]

Stepstones – поєднання "step" – крок і "stones" – камені для позначення географічної місцевості як переходу або переправи.

Will was no knight, only a potboy armed with a kitchen knife... He died upon the Stepstones. [30, с.298]

Pussywillows – поєднання "pussy" – пухнастий і "willows" – верба для опису виду дерев.

Brienne could hear the wind rustling through a clump of pussywillows... [30, с. 298]

Словотворення індивідуально-авторських неологізмів є важливим інструментом для передачі нових реалій, культурних особливостей та ідей. Серед них можна виділити кілька категорій:

назви географічних об'єктів (*Winterfell, Harrenhal, Maidenpool*),
терміни для позначення соціальних груп (*Unsullied, Kingsguard, Sand Snakes*),
імена речовин і матеріалів (*Wildfire, Dragonglass, Moon Tea*),
назви символів і об'єктів, пов'язаних із побутом і культурою світу (*Direwolf, Wolfswood, Stepstones*).

Більшість неологізмів утворені шляхом поєднання двох або більше слів, що створює нові терміни із символічним і емоційним навантаженням (*Kingslayer, Second Sons, Stormcrows*). Цей метод дає змогу автору створювати складні й багатозначні поняття, які мають глибокий зв'язок із культурою та історією вигаданого світу. Багато неологізмів мають сильне емоційне забарвлення, яке допомагає створювати відповідну атмосферу. Наприклад, *Black Dread* передає страх і могутність дракона Баларіона, а *Wildfire* символізує небезпеку та руйнівну силу. Через неологізми автор передає унікальність культури Вестеросу. Назви напоїв (*Summerwine*), організацій (*Night's Watch*), місцевостей (*Saltpans, Driftwood*) та особистостей (*Grey Worm*) підкреслюють багатогранність світу та його культурні відмінності.

Афіксація як спосіб творення індивідуально-авторських неологізмів полягає у приєднанні афіксів (префіксів, суфіксів, інтерфіксів тощо) до основи або кореня слова з метою створення нового значення або розширення семантичного поля вже існуючого слова. Як зазначає В. Акуленко, «афіксація є провідним механізмом формування стилістично значущої лексики, зокрема у фентезійних текстах» [1]. У дослідженнях Л. Паламар наголошується, що «додавання афіксів у художньому тексті часто відображає культурну специфіку вигаданого світу» [15]. «Афіксація дозволяє гнучко модифікувати лексеми залежно від їхньої функціональної ролі в тексті, а також відображати семантичну специфіку певного дискурсу» [2].

У художніх текстах, особливо у фентезійній літературі, афіксація забезпечує формування авторських неологізмів, які відображають особливості вигаданого світу. Наприклад, у дослідженні Л. Колесникової підкреслюється, що «суфікси як засіб афіксації сприяють передачі образності, у той час як префіксація додає новим словам модальності або заперечення» [7].

Окрім літературних текстів, афіксація має значення і в перекладознавстві, оскільки вона часто застосовується при адаптації новотворів іншими мовами. У перекладі використання аналогічних афіксів дозволяє зберегти стилістичну та семантичну єдність твору, як лінгвісти фіксація у перекладі слугує ключовим інструментом для відтворення авторської стилістики та створення відповідного емоційного контексту.

Розглянемо приклади індивідуально-авторських неологізмів в серії романів Дж. Мартіна «Пісня льоду й полум'я» створених за допомогою афіксації:

Lordling – основне слово "lord" + суфікс "-ling" (зменшувально-пестливий або зневажливий).

"Such eloquence, Gared," Ser Waymar observed. "I never suspected you had it in you, lordling." [27, с. 4]

Sentinel – Основа "sent-" (від лат. "sentire") + суфікс "-inel"

The great sentinel was right there at the top of the ridge. [27, с. 6]

Billowing – Основа "billow" + суфікс "-ing" (дієприкметник)

His cloak billowing behind him as the wind came up. [27, с. 6]

Oathbreaker – Основа "oath" (клятва) + суфікс "-breaker" (той, хто порушує)

The man was an oathbreaker. [27, с. 12]

Dismount – Префікс "dis-" (відсутність, протилежність) + основа "mount" (сідати верхи).

By then Jon, Jory, and Theon Greyjoy had all dismounted. [27, с. 12]

Ghostly – основа "ghost" + суфікс "-ly" (прикметниковий), опис чогось привидоподібного.

Ser Boros Blount guarded the far end of the bridge, white steel armor ghostly in the moonlight [27, с. 342]

Overheated – префікс "over-" + основа "heat" + суфікс "-ed" (прикметниковий), опис надмірного нагрівання.

Darkening – основа "dark" + суфікс "-en" + суфікс "-ing" (прикметниковий/іменниковий) = процес затемнення або потемніння.

Ned frowned, his face darkening. [27, с. 42]

Seeming – основа "seem" + суфікс "-ing", слово, яке позначає зовнішній вигляд або уявлення.

Clearly there was more to this than the seeming. [27, с. 42]

Dragonback – основа "dragon" (дракон) + суфікс "-back".

The Targaryens of old had ridden upon dragonback when they went to war. [28, с. 124]

Overripe – префікс "over-" + основа "ripe".

It was so small she could almost hide it in her palm, and overripe too. [28, с. 124]

Ghostlike – Основа "ghost" + суфікс "-like".

Parapet – додавання суфікса "-et" до основи "para".

The parapets were a bit too high. [28, с. 138]

Thatch – основа "that" + суфікс "-ch". Утворено для опису солом'яного покриття даху.

Flames licking at the belly of the night with hot orange tongues as the thatch caught. [28, с. 138]

Postern – додавання префікса "post-" до основи "ern".

Koss, Urreg, hold the postern. [28, с. 140]

Tickler – додавання суфікса "-er" до "tickle". Назва тортуриста.

The ones chosen were questioned in full view of the other captives, so they could see the fate of rebels and traitors. A man the others called the Tickler asked the questions. [28, с. 257]

Manticore – додавання суфікса "-core" до "mantis" (натяк на небезпечного хижака). Позначає емблему чи істоту.

The manticore badge of Ser Amory sewn over their hearts. [28, с. 343]

Runny eyes – основа "run" + суфікс "-ny" для утворення прикметника. Опис очей, що постійно сльозяться.

Everyone called him Pinkeye for his runny eyes. [28, с. 417]

Sorcerous – основа "sorcerer" + суфікс "-ous" для утворення прикметника.

...whose inky blue leaves made the stuff of the sorcerous drink. [28, с. 430]

Поява та розвиток неологізмів є яскравим свідченням життєздатності та еволюції мови, відображенням прагнення людини передати багатство своїх знань і прогрес цивілізації. Формування нової лексики в сучасній англійській мові демонструє активний процес її збагачення. Це підкреслює важливість роботи, адже виникає необхідність адекватно передати значення англійських неологізмів українською мовою.

Залежно від цілей створення та призначення у мові функції неологізмів можна розділити на **номінативні** та **стилістичні**. На думку лінгвістів, перші виконують **номінативну функцію**, прямо називаючи поняття, у їхньому складі багато нових вузькоспеціальних термінів, які зазвичай є стилістично нейтральними в емоційно-експресивному аспекті; другі дають образну характеристику предметів, які вже мають назви.

Номінативна функція неологізмів полягає у створенні назв для нових предметів, явищ, понять або реалій, які з'являються внаслідок суспільного, наукового чи культурного прогресу. Виконуючи цю роль, неологізми вводять до мови нові слова або вирази, що слугують для позначення того, що раніше залишалося безіменним. Основними аспектами номінативної функції неологізмів є: **позначення нових реалій, забезпечення точності комунікації, універсальність та визнання, продуктивність словотворення та відображення суспільних змін**. Неологізми забезпечують мову новими лексемами для найменування явищ чи предметів, що раніше не існували або не потребували назви. Наприклад, слова "*смартфон*", "*дрон*", "*кластер*" виникли для позначення технологічних інновацій. Завдяки номінативній функції неологізми дозволяють точно передавати нові реалії. Це особливо важливо для наукової, технічної та економічної термінології, де потрібна конкретність і зрозумілість. Неологізми, що виконують номінативну функцію, як правило, швидко стають загальноживаними, адже вони потрібні для ефективної комунікації в умовах змін. Наприклад, у періоди політичних чи економічних трансформацій з'являються слова на кшталт "*децентралізація*", "*реінтеграція*", "*санкції*". Для виконання номінативної функції неологізми здебільшого утворюються за допомогою продуктивних моделей словотвору, таких як афіксація, словоскладання, запозичення або калькування. Наприклад, слово "*біопаливо*" утворене шляхом поєднання двох частин: "*біо-*" (життя, природний) та "*паливо*". Номінативні неологізми стають свідченням соціальних, політичних та культурних змін. Вони фіксують реалії свого часу, створюючи своєрідний словниковий запис історичних подій.

Таким чином, номінативна функція неологізмів полягає у введенні нових лексем до мови, які забезпечують точність, універсальність і зрозумілість у називанні нових явищ чи понять, що з'являються у світі, який постійно змінюється.

Стилістична функція неологізмів полягає у створенні експресивності, образності та індивідуального стилю мовлення. Ця функція спрямована на

емоційний вплив на читача чи слухача, а також надання тексту чи мовленню унікального, неповторного звучання. Стилiстичнi неологiзми використовуються для пiдкреслення творчостi автора, створення атмосфери чи передачi особливих вiдтiнкiв значення. Отже, стилiстичними аспектами неологiзмiв можна вважати: **емоційно-експресивне забарвлення, творчий потенцiал автора, образнiсть та унiкальнiсть мовлення, вiдображення епохи чи соцiальних настроїв та рекламна та медiйна привабливiсть**. Створенi для стилiстичних цiлей, неологiзми надають тексту емоцiйностi, образностi й унiкальностi. Наприклад, поетичнi слова-новотвори, такi як "*свiтлотиша*" чи "*серцентах*", пробуджують у читача асоцiацiї, якi допомагають передати атмосферу або почуття, *зорепадiння* (передає вiдчуття плавного й чарiвного руху, пов'язаного зi зiрками), *сонцеграй* (вiдображає яскраву гру сонячних променiв), *думкокрило* (символiзує легкiсть i полiт думок), *мрiйливець* (асоцiюється з людиною, яка вiддається своїм мрiям). У художнiй лiтературi та публiцистицi стилiстичнi неологiзми вiдображають унiкальнiй стиль автора та його творчiй пiдхiд до мови. Вони виступають яскравим свiдченням креативностi письменника. Наприклад, у поезiї Лiни Костенко можна знайти такi новотвори, як "хмаровиння", що передає образ густих хмар, або "травнеоцвiття", яке наповнює текст весняною атмосферою. У поезiї Iвана Драча зустрiчаються такi унiкальнi слова, як "*сонцеквiт*" (символiзує гармонiю природи) чи "*думкоспалах*", (пiдкреслює швидкiсть i динамiку мислення). Цi новотвори не лише збагачують текст образнiстю, а й створюють неповторнiй поетичнiй колорит. Стилiстична функцiя неологiзмiв слугують засобом створення яскравих метафор та образiв, що роблять текст унiкальним i емоцiйно насиченим. Наприклад, слово "*думколiт*" (передає швидкiсть i легкiсть мислення) та "*серцесвiт*" (символiзує багатство емоцiйного свiту людини). Цi новотвори не лише виконують комунiкативну функцiю, але й залишають у читача глибокий вiзуальнiй та емоцiйний слiд. У рекламi, засобах масової iнформацiї чи полiтичнiй агiтацiї неологiзми допомагають привернути увагу, легко запам'ятовуються й формують позитивнiй iмiдж продукту чи iдеї. Наприклад, "*розумний годинник*" або "*еко-пляшка*" викликають асоцiацiї з технологiчностю й турботою про природу, а такi термiни, як "*цифрове завтра*" чи "*бiопакування*", апелюють до iнновацiйностi та екологiчної свiдомостi. Стилiстичнi неологiзми часто фiксують змiни в суспiльствi, полiтицi чи культурi, стаючи вiддзеркаленням актуальних подiй. Наприклад, слова "*вiддаленка*" та "*маскотренди*" здобули популярнiсть у перiод пандемiї, вiдображаючи перехiд до дистанцiйної роботи й акцент на захист здоров'я. Iншi приклади, як "*зелена енергетика*" або "*волонтерство*", демонструють тенденцiї до сталого розвитку й соцiальної активностi.

Основною проблемою у перекладi неологiзмiв є передача їхнього значення. Зiткнувшись iз новим словом вперше, перекладач часто не має точного уявлення про поняття, яке воно позначає. У таких випадках значення неологiзму зазвичай визначається контекстом, який у перекладi вiдiграє важливу iнформативну роль. Науковець Т. Данкевич видiляє два етапи перекладу неологiзмiв з англiйської мови українською – це «виявлення значення неологiзму: перекладач звертається до останнiх видань англiйських тлумачних чи енциклопедичних словникiв або

з'ясовує значення нового слова через його структуру та контекст» [32] та «безпосередній переклад засобами української мови, використовуючи методи транскрипції, транслітерації, калькування, описового перекладу чи прямого включення» [21].

Переклад неологізмів – це складне та відповідальне завдання для перекладача, яке вимагає високого рівня володіння обома мовами, розуміння мовної картини світу (тобто актуальної та сучасної лексики), а також глибоких знань або навичок у галузі, до якої належить текст. Досвідчені перекладачі обирають відповідний метод перекладу залежно від контексту, часто комбінуючи кілька прийомів для максимально точного і вдалого передання інформації. Оскільки англійська мова є джерелом значної кількості неологізмів, особливо важливим стає вміння правильно їх розуміти та адаптувати відповідно до міжнародних стандартів.

Після аналізу теоретичних та практичних розвідок лінгвістів, як українських, так і іноземних, можна стверджувати, що в сучасній науковій літературі багато дослідників виділяють такі основні способи перекладу неологізмів:

1. Транслітерація і транскрипція.
2. Калькування.
3. Запозичення.
4. Описовий метод.
5. Пряме включення.
6. Приблизний переклад.

Транслітерація – це процес передачі тексту або окремих слів, записаних однією графічною системою, засобами іншої графічної системи, при цьому основна увага приділяється збереженню графічної форми, а не звучання [19]. Цей метод часто застосовується для передачі власних назв, технічних термінів та інших специфічних слів, коли важливо зберегти оригінальне написання або наблизити його до мови перекладу. Наприклад, українське ім'я *Ганна* транслітерується латиницею як *Hanna*, де кожна літера кирилиці відповідає певній літері латинського алфавіту. Транслітерація відрізняється від транскрипції, яка передає звучання слова, а не його написання. Використання транслітерації є важливим у міжнародних документах, наукових працях та інших сферах, де необхідно точно передати оригінальне написання слів іншою мовою.

У художніх творах транслітерація часто використовується для передачі власних назв, термінів або реалій, які не мають точних відповідників у мові перекладу. Один відомий лінгвіст зазначає: Транслітерація дозволяє зберегти національний колорит оригіналу, передаючи графічну форму слова засобами іншої мови. Це особливо важливо при перекладі художніх текстів, де збереження автентичності імен та назв сприяє глибшому зануренню читача в культурний контекст твору.

Транскрипція ґрунтується на фонетичному принципі, тобто на відтворенні звуків англійських назв за допомогою українських літер відповідно до звучання слова. У сучасній перекладацькій практиці значно частіше використовується метод транскрибування, який передбачає передавання звучання англійського слова українськими літерами, а не його орфографічної форми. Через суттєві розбіжності

у фонетичних системах української та англійської мов таке передавання завжди є певною мірою умовним і лише наближено відтворює англійське звучання. Водночас під час застосування транскрипції завжди присутній елемент транслітерації, що виявляється у таких аспектах: транслітерація невимовних звуків, транслітерація редукованих голосних, передача подвоєних приголосних. Приклади такого способу передачі неологізмів: *clipper* – *кліпер*, *streaming* – *стрімінг*, *content* – *контент*, *update* – *андейт*, *developer* – *девелопер*, *clip* – *кліп*, *display* – *дисплей*, *printer* – *принтер*, *scanner* – *сканер*, *startup* – *стартап*, *cookie* – *кукі* (позначення файлів *cookie* (*кукі*), які є невеликими текстовими файлами, що зберігаються на пристрої користувача вебсайтами).

Транскрипцію і транслітерацію Ю. Шкуліпа об'єднує під терміном «транскодування», визначаючи його як «передачу звукової або графічної форми слова мови оригіналу за допомогою літер мови перекладу» [21]. Дослідник визначає цей метод як основний для перекладу публіцистичних текстів із технічною та науковою термінологією, а також для передачі назв компаній, організацій, власних імен, культурних об'єктів і періодичних видань.

Переклад неологізмів методом *калькування* передбачає заміну складових частин, морфем або слів (у випадку сталих словосполучень) одиниці оригіналу їхніми лексичними еквівалентами у мові перекладу. Головною особливістю калькування є збереження внутрішньої структури слова чи виразу. Цей метод схожий на буквальный переклад, оскільки еквівалент цілої лексичної одиниці створюється шляхом поєднання еквівалентів її складових частин. Метод калькування полягає в заміні складових частин, морфем чи слів одиниці оригіналу їхніми лексичними відповідниками в мові перекладу, зберігаючи внутрішню структуру лексичної одиниці. Наприклад, *multicurrency* (*multi* + *currency*) – *багатовалютний*: *multicurrency credit* – *багатовалютний кредит*, *blackout* (*black* + *out*) – *затемнення*: *power blackout* – *відключення електроенергії*, *blueprint* (*blue* + *print*) – *план-схема або проект*: *engineering blueprint* – *інженерна схема*, *overclocking* (*over* + *clocking*) *розгін*: *CPU overclocking* – *розгін процесора*; *superpower* (*super* + *power*) – *наддержава*: *economic superpower* – *економічна наддержава*; *workflow* (*work* + *flow*) – *робочий процес*: *optimized workflow* – *оптимізований робочий процес*; *outsource* (*out* + *source*) – *аутсорсинг*: *to outsource services* – *віддати послуги на аутсорсинг*. Калькуванню піддаються тільки неологізми складних слів: *bachelorhood* – *холостяцьке життя*, *showrunner* – *керівник шоу*, *spaceswalk* – *вихід у космос*. Перевага методу калькування полягає в компактності та простоті створеного еквівалента, а також у його чіткій відповідності оригінальному слову.

Напівкалька – це спосіб перекладу, при якому частина іншомовного слова або словосполучення перекладається, а інша частина залишається без змін [21]. Цей метод зазвичай застосовується для передачі неологізмів у випадках, коли повне калькування або транскрипція не можуть забезпечити достатню точність. Наприклад: *еко-дизайн* (*eco-design*) – "еко" запозичено як частина слова, а "design" перекладено як "дизайн", *фітнес-клуб* (*fitness club*) – "фітнес" запозичено, а "club" перекладено як "клуб", *тест-драйв* (*test drive*) – "тест" запозичено, а "drive"

перекладено як "драйв", *стартап-компанія* (*startup company*) – "стартап" запозичено, а "*company*" перекладено як "компанія".

Описовий метод перекладу застосовується, коли жоден із наведених вище способів не може передати необхідне значення поняття, яке перекладається: *Black Friday* – "День великих знижок" або "День розпродажів після Дня подяки".

Time machine – "машина для подорожей у часі".

Easter egg (в комп'ютерних іграх або програмах) – "Секретний елемент або посилання, приховане в програмному забезпеченні".

У сучасній англійській мові нові слова часто утворюються через словотворення. Для їхнього перекладу можна використовувати різні методи, описані раніше. Описовий метод має ту перевагу, що значення неологізму передається через пояснення, яке є доступним і зрозумілим для цільової аудиторії.

Для точного та ефективного передавання інформації при перекладі неологізмів застосовуються різні методи. Ще один із них – **пряме запозичення**, тобто використання англійського слова у його оригінальному написанні. Цей метод є доцільним у випадках, коли специфічність звучання або написання неологізму не дозволяє передати його жодним з інших способів перекладу. Наприклад: *iPad, iPod, Apple, Bluetooth*.

Для серії романів "*Пісня льоду й полум'я*" існує український переклад, опублікований видавництвом КМ-Букс, перекладачем Тисовська Наталя Ігорівна. В процесі аналізу перекладу першої частини під назвою «*Гра Престолів*» було виявлено приклади всіх можливих способів перекладу неологізмів, використаних у тексті. Далі розглянемо ці приклади, способи їхнього перекладу та пояснення наявності неологізмів у контексті романів, що дозволить краще зрозуміти підхід до адаптації унікальних мовних елементів цього епічного твору:

Direwolf

Український переклад: *Деривовк*

Метод перекладу: *калькування*

Перекладач, ймовірно, обрав «Деривовк» для «Direwolf», оскільки це ефективно передає як буквальне, так і культурне значення терміна в контексті *Пісні льоду й полум'я*. Ось кілька причин, чому цей вибір є вдалим:

Слово "dire" в англійській мові означає небезпеку, лютість або інтенсивність, а "wolf" позначає звіра. "Деривовк" об'єднує ці значення в незвичному і водночас унікальному слові. Компонент "дери-" асоціюється з "дерти", що викликає уявлення про загрозу, силу й агресію, властиві лютововкам, а "вовк" залишається точною вказівкою на саму тварину. У «*Пісні льоду й полум'я*» деривовки є більше, ніж просто великими вовками; вони є символом дому Старків і втілюють такі риси, як вірність, сила та дика незалежність. Використання "дери-" у перекладі акцентує увагу на агресивності та дії, створюючи образ істоти, що не лише викликає страх, але й вражає своєю природною свободою і силою. Це відповідає зв'язку Старків із цими вовками. "Деривовк" звучить незвичайно та міфічно, що підсилює відчуття грізності та винятковості цих істот. Цей неологізм водночас виконує номінативну та еспресійну функції.

Over their heads flapped the banner of the Starks of Winterfell: a grey direwolf racing across an ice-white field. [27, с. 4]

Над головами затріпотів прапор Старків з Вічнозиму: сірий деривовк, що мчить сніжно-білим полем. [8, с. 4]

Spell-forged

Український переклад: чарокована

Метод перекладу: напівкалька

Термін *spell-forged* складається з двох компонентів: "spell" (закляття, чари) та "forged" (викуваний, створений через ковальство чи інший процес формування). Переклад "чарокована" зберігає обидві ці складові. Компонент "чаро-" вказує на магічну природу об'єкта, а "-кована" підкреслює його створення, немов через ковальство чи інший технічний процес. Це дає чітке уявлення про те, що йдеться про щось створене чи змінене за допомогою магії. У фантастичній літературі речі, які описуються як *spell-forged*, часто мають особливі властивості, що відрізняють їх від звичайних предметів. Вибір слова "чарокована" додає цьому поняттю українського колориту, роблячи акцент на унікальності, загадковості та навіть величі. Воно звучить природно для українського читача, не виходячи за межі культурних асоціацій із магією та майстерністю. "Чарокована" має звучання, що створює відчуття таємничості й майстерності, що ідеально відповідає духу магічних артефактів або предметів у фантастичних світах. Номінативна функція неологізму зумовлена введенням неіснуючого способу виготовлення зброї і в той же час, доповнює атмосферу світу, де такі предмети мають велике значення.

The blade was Valyrian steel, spell-forged and dark as smoke. [27, с. 10]

Лезо було викуване з валерійської криці — темної як дим, чарокованої. [8, с. 10]

Maester

Український переклад: Мейстер

Метод перекладу: транскрипція

Термін *maester* в оригіналі звучить подібно до слова "master" (майстер, вчитель), але має унікальне написання, яке підкреслює його специфіку у фентезійному світі Джорджа Р. Р. Мартіна. Переклад "мейстер" зберігає цей нюанс, використовуючи транскрибовану форму, яка передає звучання оригіналу. Це робить слово природним для українського читача, зберігаючи зв'язок із джерелом. У контексті «*Пісні льоду й полум'я*» мейстри — це науковці, лікарі, радники й хранителі знань, які мають значний вплив у своїх громадах. Вибір слова "мейстер" натякає на високий статус і майстерність цих персонажів, додаючи до нього нотку інтелектуальної елітності. Це не просто "майстер", а особливий титул, який передає їхню роль у світі Семи Королівств. "Мейстер" звучить як титул, що добре функціонує та вписується в атмосферу середньовічного світу Вестероса. Воно має водночас знайоме і трохи екзотичне звучання, що підтримує відчуття фентезійності. Крім того, слово звучить поважно, підкреслюючи мудрість і значущість цих фігур у структурі влади та знань. Цей авторській неологізм виконує номінативну функцію.

And what if Maester Luwin is wrong? What if Bran needs me and I'm not here? [27, с. 89]

А що, як мейстер Лувін помиляється? Що, як Бран потребує мене, а мене тут немає? [8, с. 89]

Kingsguard

Український переклад: Королівська варта

Метод перекладу: описовий переклад

Термін *Kingsguard* складається з двох компонентів: "king" (король) і "guard" (варта, охорона). Переклад "королівська варта" дослівно відтворює ці складові, чітко вказуючи на групу елітних охоронців, які захищають монарха. У контексті *Пісні льоду й полум'я* Королівська варта є не лише елітним підрозділом охоронців, але й символом вірності, честі та служби монарху. Переклад "королівська варта" підкреслює цей аспект, додаючи нотки величчя та офіційності, які пасують статусу цього ордену. Крім того, термін у такій формі добре резонує з українською історичною традицією, де "варта" має значення елітної охорони чи загону. "Королівська варта" звучить як урочистий і поважний титул, що відображає високий статус цієї організації в світі Вестероса. Воно також передає атмосферу середньовічного фентезійного світу, де честь і лицарські традиції відіграють важливу роль, і авторський неологізм функціонує як стилістично, так і номінативно. Переклад зберігає потрібну грандіозність, яка асоціюється з захисниками королівської влади.

But not of the Kingsguard, Ser Gerold pointed out. "The Kingsguard does not..." [27, с. 238]

Але він не лицар королівської варти,— зауважив сер Герольд.— Королівська варта не тікатиме. [8, с. 238]

Hand of the King

Український переклад: Правиця короля

Метод перекладу: описовий переклад

Термін *Hand of the King* складається з двох ключових частин: "hand" (рука, правиця) і "king" (король). Переклад "правиця короля" зберігає буквально значення, де "правиця" символізує праву руку монарха, найближчого помічника і радника. У романі правиця короля — це не лише посада, а й титул із глибоким символічним значенням. Правиця виконує роль довіреної особи, яка представляє короля в управлінні державою. Використання слова "правиця" додає відчуття урочистості й підкреслює важливість цієї посади, адже в українській культурі "правиця" асоціюється з близькістю, силою та владою. "Правиця короля" звучить урочисто й символічно, що відображає значущість цієї ролі в монархічній системі твору. Переклад не лише передає буквально значення, а й зберігає відчуття величності та відповідальності, які супроводжують цей титул. Це відповідає стилістичній функції індивідуально-авторського неологізму. Середньовічна атмосфера світу, де посада Правиці короля є однією з найвищих і найбільш почесних, використано дуже вдало.

They say that knights will come from all over the realm to joust and feast in honor of your appointment as Hand of the King. [27, с. 146]

Wildlings

Український переклад: Дикуни

Метод перекладу: описовий переклад

Термін *wildlings* походить від слова "wild" (дикий), до якого додається суфікс "-ling", що вказує на приналежність до чогось. Переклад "дикуни" зберігає основний сенс оригіналу, наголошуючи на їхньому способі життя за межами

цивілізації. Це простий і точний відповідник, що передає уявлення про людей, які живуть у дикій природі, поза законами Семи Королівств. У світі «*Лісні льоду й полум'я*» дикуни є більше, ніж просто мешканцями Півночі за Стіною; вони символізують свободу, незалежність і відмову підкорятися монархічним законам. Переклад "дикуни" не лише зберігає негативний відтінок, із яким цей термін часто використовують у книзі, але й відображає зневажливе ставлення до них з боку мешканців півдня. У той же час слово "дикуни" дозволяє українському читачеві відчувати культурний і соціальний розрив між Стіною та рештою Вестероса. "Дикуни" звучить грубо й категорично, що відповідає образу мешканців Вільного Народу в уявленні мешканців Семи Королівств. Таке слово підкреслює відчуження, з яким стикаються ці люди, водночас наголошуючи на їхньому суворому, динамічному та неприборканому способі життя. Цей термін органічно вписується у середньовічну атмосферу книги, а значить, що виконує стилістичну функцію неологізмів.

The wildlings were cruel men, she said, slavers and slayers and thieves. [27, с. 10]

Дикуни – жорстокі люди, казала вона, работоргівці, розбійники і злодії. [8, с. 10]

Lordling

Український переклад: Лордййчук

Метод перекладу: калькування

Термін *lordling* утворений від слова "lord" (лорд) із суфіксом "-ling", що додає значення зменшуваності або незначності. Переклад "лордййчук" зберігає цю структуру: основа "лорд" вказує на зв'язок із дворянським титулом, а суфікс "-ййчук" додає відтінок зневаги чи применшення. Це передає не лише пряме значення, але й емоційний відтінок оригіналу. *Лордййчук* часто використовується з насмішливим підтекстом для позначення молодих або недосвідчених аристократів, які намагаються виглядати значущими, але сприймаються іншими як несерйозні. Переклад "лордййчук" добре передає цей зневажливий і навіть іронічний тон, зберігаючи зв'язок із поняттям аристократії. Це допомагає підкреслити легковажне або зверхнє ставлення до таких персонажів. "Лордййчук" звучить як українське слово з зменшувально-іронічним відтінком, що ідеально відповідає опису недосвідчених молодих дворян, які намагаються виглядати впливовими, з чого можна зробити висновок, що він виконує стилістичну функцію. Це підтверджує та підкреслює різницю між досвідченими лордами та наслідниками.

He asked her about the man Bronn had taken her from, and she named the minor retainer of an insignificant lordling [27, с. 465]

Туріон запитав Шей про лицаря, в якого її забрав Брон, і вона назвала якогось найнижчого підданого малознаного лордййчука. [8, с. 465]

Wet nurse

Український переклад: Мамка

Метод перекладу: описовий переклад

Термін *wet nurse* у буквальному сенсі означає жінку, яка годує немовля грудьми замість або разом із його матір'ю. Переклад "мамка" чудово зберігає цей зміст, адже це слово в українській мові традиційно використовується для позначення жінок, які виконують цю роль. У середньовічній і фентезійній

літературі мамки часто мають важливе значення не лише як годувальниці, а й як виховательки та довірені особи у шляхетних родинах. Термін "мамка" передає як практичний аспект їхньої ролі, так і емоційний зв'язок, який вони нерідко мали з дітьми, яких виховували. Водночас це слово несе в собі нотки певної залежності та служби, що відповідає соціальному становищу таких жінок. "Мамка" звучить природно й автентично для історичного або фентезійного контексту, зберігаючи середньовічну атмосферу, в якій термін часто використовується. Воно передає простоту й функціональність цієї ролі, але водночас відчувається тепло й людяність, які часто пов'язані з цими персонажами. Саме тому цей авторській неологізм є багатофункціональним, та виконує номінативну та стилістичну функцію неологізмів.

My wet nurse said the same thing, Will," Royce replied. [27, с. 2]

Моя мамка говорила так само, Вілле, – озвався Ройс. [8, с. 2]

Ranging

Український переклад: Рейд

Метод перекладу: семантичний переклад

Термін *ranging* у контексті Нічної Варти стосується місій або експедицій за Стіну для дослідження території, збору розвідданих чи захисту від загроз. Переклад "рейд" зберігає цей зміст, адже слово асоціюється з короткими, активними військовими або розвідувальними операціями. Рейди Нічної Варти є важливою частиною їхньої діяльності, що підкреслює суворі умови життя за Стіною та небезпеки, які там чекають. Використання слова "рейд" додає динамічності й наголошує на небезпечному, активному характері цих експедицій, які часто пов'язані з ризиком для життя. Це створює відчуття постійної загрози, яку долають члени Варти. "Рейд" звучить як слово, що чудово вписується в атмосферу світу, де боротьба за виживання та протистояння невідомому є постійними темами, і авторській неологізм у цьому випадку виконує стилістичну функцію.

There are still direwolves beyond the Wall. We hear them on our rangings. [27, с. 36]

За Стіною і досі водяться деревовки. Ми під час рейдів часто чуємо їхнє виття... [8, с. 36]

Garron

Український переклад: Гарон

Метод перекладу: Транслітерація

Термін *garron* у середньовічному контексті вказує на невеликих, витривалих гірських коней або поні, яких часто використовували в суворих умовах. Переклад "Гарон" є транслітерацією, що зберігає автентичне звучання і водночас додає українського колориту, що дозволяє зберегти відчуття зв'язку з оригінальним терміном. У світі роману гарони символізують витривалість і здатність виживати в складних умовах, особливо на Півночі або за Стіною. Використання імені "Гарон" підкреслює їхню окрему категорію серед коней, через що можемо говорити про номінативну функцію неологізму. Його використання дозволяє зберегти атмосферу, де навіть тварини мають свої особливі імена й значення. "Гарон" звучить як ім'я або специфічна назва, що чудово вписується у середньовічну та фентезійну атмосферу.

One of his rangers, a big ugly man, sang a bawdy song as he saddled his garron, his breath steaming in the cold morning air [27, с. 122]

Один з розвідників, огрядний і потворний, сідлаючи свого гарона, наспівував непристойну пісеньку, і на ранішньому холоді з рота в нього вихоплювалася пара. [8, с. 122]

Destrier

Український переклад: Дестрієр

Метод перекладу: Транслітерація

Термін *destrier* походить із середньовічної латини (*dextrarius*) і позначає бойового коня, якого використовували лицарі під час турнірів або битв. Переклад "дестрієр" зберігає звучання й передає смисл терміна як особливого виду коня. Це дозволяє українському читачеві одразу асоціювати це слово з бойовим і благородним статусом. У середньовічній Європі дестрієри символізували не лише силу й витривалість, а й статус і багатство власника. У *Пісні льоду й полум'я* цей тип коня асоціюється з лицарською елітою, підкреслюючи важливість і цінність таких тварин. Як і *Гаррон*, цей неологізм виконує номінативну функцію. Завдяки цьому термін точно передає суть бойового коня, підкреслюючи його значення для персонажів і світу «*Пісні льоду й полум'я*».

There was something slung over the back of his destrier, a heavy shape wrapped in a bloody cloak. [27, с. 108]

Через круп дестрієра був перекинутий важкий сувій, загорнутий у закривавлений плащ. [8, с. 108]

Winterfell

Український переклад: Вічнозим

Метод перекладу: Калькування

Термін *Winterfell* складається з двох частин: "winter" і "fell". Переклад "Вічнозим" відходить від буквального відтворення слова "fell", але вдало передає ідею постійної присутності зими та суворого клімату, що характеризує цей регіон. Це створює сильну асоціацію з атмосферою та природними умовами Півночі. У світі *Пісні льоду й полум'я* Вінтерфел є символом дому Старків, який асоціюється з суворістю, витривалістю та незмінністю, подібно до самої зими. Переклад "Вічнозим" підкреслює цю постійність, наголошуючи на нерозривному зв'язку Старків із Північчю, їхньою філософією "Зима близько" і їхньою готовністю до найважчих випробувань. "Вічнозим" звучить як урочистий і міфологічний топонім, що гармонійно вписується в атмосферу роману, виконуючи стилістичну функцію.

Yet Robert was Ned's king now, and not just a friend, so he said only, "Your Grace. Winterfell is yours. [27, с. 27]

Проте Роберт був не тільки Недовим другом, а й королем, тож Нед просто сказав:

– Ваша світлосте, Вічнозим до ваших послуг. [8, с. 27]

Summerwine

Український переклад: Літнє вино

Метод перекладу: калькування

Термін *summerwine* складається з "summer" (літо) і "wine" (вино). Переклад "літнє вино" відтворює цю комбінацію буквально, підкреслюючи асоціацію напою

з теплом, розслабленням і насолодою, які зазвичай пов'язуються з літом. У контексті роману, літнє вино, ймовірно, символізує легкість і безтурботність, характерні для південних регіонів, де сезон літа асоціюється з родючістю й розкішшю. Переклад "літнє вино" гармонійно передає ці асоціації, додаючи відчуття приємної простоти та природності, які пасують до настрою моментів, коли згадується цей напій. Цей термін викликає уявлення про вино, яке несе тепло й легкість з ароматами літа, що гармонізує із загальною атмосферою свята чи відпочинку. Неологізм є багатофункціональним, йому притаманні номінативна та стилістична функції.

He raised his hand to summon a servant with a flagon of iced summerwine, and poured her a cup. [27, с. 202]

Підкинувши руку, він покликав слугу з крижаною карафою літнього вина й налив їй келих. [8, с. 202]

White Walkers

Український переклад: білі блукальці

Спосіб перекладу: калькування

Термін *White Walkers* складається з "white" (білий) і "walkers" (блукальці, ті, хто ходять). Переклад "Білі блукальці" дослівно відтворює ці частини, підкреслюючи їхній зовнішній вигляд (блідий, крижаний) і спосіб існування (пересування світом як загроза, яка ніколи не спочиває). Це надає терміну точності й зберігає його оригінальний сенс. У «*Пісні льоду й полум'я*» білі блукальці є міфічними істотами, які уособлюють страх перед невідомим, холодом і смертю. Вибір слова "блукальці" додає до цього образу відчуття постійного руху, невпинної загрози, яка наближається. Воно також натякає на їхню природу як створінь, що існують поза звичними законами життя й смерті. Цей термін створює відчуття таємничості та жаху, яке викликають ці істоти, зберігаючи атмосферу холодної загрози, яка насувається із Півночі, тому його функція стилістична.

The fisherfolk near Eastwatch have glimpsed white walkers on the shore. [27, с. 141]

Рибалки поблизу Східної варти бачили на узбережжі білих блукальців. [8, с. 141]

The Others

Український переклад: Чужі

Спосіб перекладу: семантична адаптація, оскільки переклад передає не буквально значення оригінального слова, а його смисловий підтекст, який підкреслює характеристики істот в романі.

Термін *The Others* буквально означає "інші", натякаючи на щось або когось, хто є відмінним від звичного, незнайомим або чужим. Переклад "Чужі" зберігає це значення, підкреслюючи їхню інакшість, загадковість і відчуженість від людського світу. У «*Пісні льоду й полум'я*» Чужі є міфічними істотами, які втілюють ідею всепоглинаючої загрози й непізаного страху. Слово "Чужі" передає їхню природу як сил, що існують поза межами звичайного світу людей. Воно акцентує їхню ворожість, інакшість і відчуття загрози, яке вони несуть із собою. "Чужі" звучить лаконічно, але водночас містично, що відповідає загадковій і міфологічній природі цих істот. Це слово викликає почуття відчуження, недовіри й страху, які ідеально

передають атмосферу їхньої присутності у світі, що стає холодним і ворожим із їхнім наближенням.

I thought the Others had gotten you. [27, с. 87]

Я вже думав, тебе Чужі ухопили. [8, с. 87]

Seven Hells

Український переклад: Сьоме пекло

Спосіб перекладу: калькування

Вибір перекладу "сьоме пекло" зберігає цю числову асоціацію, але акцентує на крайньому ступені жаху чи мук, часто виражаючи надзвичайний емоційний стан. Цей переклад узгоджується з українською традицією використання слова "пекло" для позначення місця покарання або неймовірного страждання. У світі *Пісні льоду й полум'я Seven Hells* – це уявлення про багатопарове пекло, яке використовується в прокльонах або для вираження сильних емоцій. "Сьоме пекло" у переносному значенні асоціюється з найгіршим із можливого, крайньою точкою жаху чи хаосу. Цей переклад передає атмосферу світу, де релігійні й метафізичні концепції часто використовуються для підсилення драматичності та посилення виразності мови персонажів. Функція неологізму стилістична.

Seven hells, it's the dwarf," and the cage jerked to a sudden stop. [27, с. 142]

«Сьоме пекло, та це ж карлик», – і клітка, рвучко зупинившись, зависла, повільно гойдаючись туди-сюди й порипуючи мотузками. [8, с. 142]

Dragonglass

Український переклад: драконове скло

Спосіб перекладу: калькування

Термін *dragonglass* складається зі слів "dragon" (дракон) і "glass" (скло). Переклад "драконове скло" точно передає ці частини, створюючи образ матеріалу, пов'язаного з драконами або їхньою міфологією. Це слово дозволяє українському читачеві одразу зрозуміти, що йдеться про унікальний, магічний матеріал. У світі роману драконове скло має важливе значення як засіб проти Білих блукальців. Вибір перекладу терміна як "драконове скло" підкреслює його асоціацію з чимось містичним, небезпечним і пов'язаним із вогнем, який є протилежністю крижаній загрози Чужих. Слово викликає уявлення про силу й стародавню магію, що відповідає його ролі в книзі. Номінативна функція неологізму для позначення нової речовини.

Dragonglass, Osha named it as she sat down beside Luwin... [27, с. 504]

Драконове скло, – пояснила Оша, сідаючи поряд з Лувіном з бинтом у руках [8, с. 504]

Shadowskin cloak

Український переклад: плащ із хутра тінь-кота

Спосіб перекладу: напівкалька

Переклад "плащ із хутра тінь-кота" описує предмет одягу, виготовлений зі шкіри чи хутра істоти, яку називають *shadowskin*. Тінь-коти в українському перекладі додають міфологічного відтінку, адже вони сприймаються як рідкісні або фантастичні створіння. У контексті *Пісні льоду й полум'я* такі плащі символізують витонченість, практичність і зв'язок із дикою природою Півночі. Вибір "тінь-кота" як назви істоти, хутро якої використовують для плащів, підкреслює загадковість і

певну небезпеку цих тварин. Термін передає відчуття тепла й захисту, необхідного в суворих умовах Півночі, а також нотки екзотичності, які додають таємничості образу власника такого плаща. Номінативна функція неологізму для позначення нової речовини

...the shadowskin cloak he'd won from Marillion at dice... [27, с. 279]

мріючи про плащ із хутра тінь-кота, що його він виграв у кості в Марильйона [8, с. 279]

Аналіз перекладу неологізмів у романі Дж. Мартіна "Гра Престолів" демонструє різноманітність підходів, які використовуються для адаптації мовних одиниць українською мовою. Переклад Наталії Тисовської є дуже вдалим, було виявлено їхню функцію, буквальне значення, культурний відтінок та атмосферну відповідність з використанням різних методів адаптації, зокрема калькування, напівкалька, транслітерацію, описовий переклад і семантичну адаптацію.

Калькування використане для термінів, таких як «Деривовк», «Вічнозим», «Драконове скло», «Плащ із хутра тінь-кота» та «Сьоме пекло». Цей спосіб дозволив зберегти точність передачі змісту та водночас адаптувати терміни до українського мовного контексту. Напівкалька, застосована в термінах «Чарокована» і «Плащ із хутра тінь-кота», вдало поєднує ключові елементи оригіналу та додає локальні мовні особливості. Транслітерація, яку використали для термінів «Мейстер», «Гарон» і «Дестрієр», зберігає унікальність звучання, що важливо для фентезійного світу.

Описовий переклад, застосований у термінах «Королівська варта», «Правиця короля», «Дикуни» та «Мамка», дозволив точно передати смислове та культурне навантаження, роблячи терміни зрозумілими для українського читача. Семантична адаптація, використана для «Чужі», підкреслює їхню природу як ворожих, чужорідних сил, зберігаючи атмосферу світу твору.

Усі переклади враховують три ключові аспекти. Буквальне значення передає семантичну структуру оригіналу з максимальною точністю. Культурний відтінок забезпечує збереження символічного значення й адаптацію термінів до культурного сприйняття українським читачем. Атмосферна відповідність підсилює фентезійний характер твору, створюючи відчуття архаїчності й загадковості, притаманні світу *Пісні льоду й полум'я*.

Таким чином, переклади є точними та зрозумілими, вони зберігають як смислове навантаження, так і художню атмосферу. Наведені приклади демонструють вдалий підхід до перекладу неологізмів, забезпечуючи їх органічну інтеграцію в український текст.

Отже, переклад авторських неологізмів у романі "Гра Престолів" є не лише відтворенням змісту, але й творчим процесом, спрямованим на збереження стилістичних, культурних та семантичних особливостей тексту. Завдяки використанню різноманітних методів перекладу вдалося передати багатогранність і атмосферу епічного світу Дж.Мартіна, зберігши його унікальний характер у сприйнятті українського читача. Щодо функціонування неологізмів у тексті, можна зробити висновок про те, що вони переважно виконують номінативну функцію, в той же час виконують і стилістичну функцію, завдяки чому і створюється новий фентезійний чуттєвий світ Вестеросу.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Постійні зміни в словниковому складі сучасної англійської мови, а також інтенсивне поповнення її новими одиницями слугують об'єктивними передумовами для ретельного лінгвістичного осмислення нової лексики. Входячи до лексичного складу мови, неологізми продовжують розвиватися, накопичувати нові значення. Вони можуть стати загальноновживаними і з плином часу навіть проникнути в основний словниковий фонд мови, але можуть, не вкоренившись у мові, вийти з ужитку.

Індивідуально-авторські неологізми мають важливе значення для мовної системи загалом і лексичного складу та словотворення конкретної мови, зокрема. Авторські неологізми у літературних творах використовуються для виконання стилістичних завдань, які кожен письменник чи поет ставить перед собою, прагнучи виділитися серед інших митців. Це досягається не лише завдяки оригінальному сюжету, але й за допомогою унікальної мови, що включає використання незвичайних, раніше невідомих слів і висловів. Органічно вписуючись у тканину твору, такі лексичні одиниці посилюють емоційний ефект, що справляється на читача.

У багатьох мовах на рівні літературної норми фігурують лексеми, що вийшли колись з-під пера письменників і поетів і, відповідно, вважалися індивідуально-авторськими одиницями доти, доки не увійшли в активний словниковий запас носіїв конкретної мови. Таким чином, авторські неологізми виступають важливим засобом у процесі заповнення лексичних лакун. Нарешті, механізми формування даних лексем являють собою словотворчі моделі не тільки стандартного, а й субстандартного рівнів, а також okazіональні моделі словотворення. Подібні моделі справляють істотний вплив на розвиток усієї словотворчої системи мови: за певних умов вони можуть мови: за певних умов вони можуть укорінитися в мові та з плином часу стати продуктивними способами стандартного часу стати продуктивними способами стандартного словотворення.

Таким чином, авторські неологізми виступають важливим засобом у процесі заповнення лексичних лакун. Нарешті, механізми формування даних лексем являють собою словотворчі моделі не тільки стандартного, а й субстандартного рівнів, а також okazіональні моделі словотворення. Подібні моделі справляють істотний вплив на розвиток усієї словотворчої системи мови: за певних умов вони можуть мови: за певних умов вони можуть укорінитися в мові та з плином часу стати продуктивними способами стандартного часу стати продуктивними способами стандартного словотворення.

Розвиток лексики англійської мови відбувається не тільки за рахунок рахунок утворення нових слів і словосполучень, а й за допомогою створення нових лексико-семантичних варіантів слів.

Роблячи висновки з роботи, можна виділити низку проблем, з якими стикнулись в ході її написання:

1. Неуніверсальність перекладацьких рішень: виявлено, що переклад індивідуально-авторських неологізмів залежить від низки об'єктивних (структура

мови оригіналу та мови перекладу, жанрові особливості тексту) і суб'єктивних (стиль перекладача, його знання мовної та культурної картини світу) чинників.

2. Збереження авторського стилю: вибір способів передачі неологізмів варіюється залежно від перекладача, що створює унікальний «перекладацький стиль». Співвідношення методів, таких як калькування, транскрипція, транслітерація, семантична адаптація або описовий переклад, є індивідуальним для кожного перекладача. Це формує особливий підхід до адаптації тексту, який залежить від рівня володіння перекладачем культурно-лінгвістичними аспектами. Переклади не завжди повною мірою зберігають авторський стиль, що підтверджує важливість культурологічної компетенції перекладача. Важливо не лише передати зміст тексту, але й адаптувати його для читачів, уникаючи неточностей і зміщення авторських акцентів.

3. Вплив мовних систем: відмінності між системами, нормами й уживанням мови оригіналу та мови перекладу нерідко призводять до трансформацій тексту. У художніх перекладах таких змін часто уникнути неможливо, особливо у випадках адаптації культурних реалій.

4. Деякі переклади неологізмів потребують розуміння культурного контексту, оскільки ці терміни несуть не лише семантичне, але й символічне навантаження. Це вимагає від перекладача не лише лінгвістичних знань, але й чутливості до розуміння тексту.

Було виявлено, що семантична адаптація та описовий переклад часто використовуються для пояснення неологізмів, які могли б бути незрозумілими українському читачеві без додаткового контексту. Треба зазначити, що більшість індивідуально-авторських неологізмів мають номінативну функцію, але деякі з них можуть бути багатofункціональними (мати властивості та аспекти номінативної).

Все це підкреслює важливість авторських неологізмів як інструменту збагачення лексики та їхньої ролі у стилістичному оформленні художнього тексту. Виявлені труднощі перекладу підкреслюють складність передачі авторського стилю та культурних особливостей, що потребує від перекладача глибоких знань у мовній і культурологічній сферах. Таким чином, переклад індивідуально-авторських неологізмів є багатогранним процесом, який залежить як від об'єктивних мовних особливостей, так і від суб'єктивного підходу перекладача.

З урахуванням результатів роботи рекомендується розглянути наступні напрями для подальшого аналізу:

1. Провести більш детальний аналіз перекладацьких трансформацій. Рекомендується розширити аналіз перекладацьких трансформацій, зокрема способів передачі неологізмів, у межах інших літературних творів фентезійного жанру. Це дозволить виявити спільні тенденції у перекладацьких підходах.

2. Розширити коло досліджуваних текстів. Для кращого розуміння складності адаптації неологізмів варто включити до аналізу інші переклади серії романів Джорджа Р. Р. Мартіна різними перекладачами або в інших мовних культурах. Це допоможе простежити варіативність рішень і їхній вплив на сприйняття тексту.

3. Зробити порівняльний аналіз перекладу іншими мовами. Дослідити адаптацію неологізмів у романах «Пісня льоду й полум'я», виконану для таких мов,

як німецька, іспанська чи французька тому що таке порівняння дозволить не лише оцінити вплив культурних та мовних відмінностей на перекладацькі рішення, але й виявити унікальні підходи кожної лінгвокультури до передачі стилістичних та семантичних нюансів оригіналу. Це допоможе визначити вплив культурних та мовних відмінностей на прийняття перекладацьких рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акуленко В. В. Словотворення в сучасній українській мові. Харків: Вид-во ХНУ, 2010.
2. Вихованець І. Р. Граматика української мови: Морфологія. Київ: Наукова думка, 2012.
3. Дзюбіна О. І. Типологічні принципи класифікації неологізмів у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2018. № 33 (2). С. 38–40
4. Жлуктенко Ю. О. Мовна картина світу в художньому тексті. Київ, 1995.
5. Жлуктенко Ю. О. Стилїстика сучасної української мови. Київ, 1983.
6. Жлуктенко Ю. О. Сучасні проблеми української лексикографії. Київ, 1983, 460 с.
7. Колесникова Л. Ю. Неологізми у художньому тексті: структура та функції. Одеса: ПНПУ ім. Ушинського, 2018. 242 с.
8. Мартін Дж. Р. Р. Гра престолів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. Книга перша. 800 с.
9. Мартін Дж. Р. Р. Битва королів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. Книга друга. 864 с.
10. Мартін Дж. Р. Р. Буря мечів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. Книга третя. 1152 с.
11. Мартін Дж. Р. Р. Бенкет круків. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. Книга четверта. 832 с.
12. Мартін Дж. Р. Р. Танок драконів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2018. Книга п'ята. 1152 с.
13. Неологізми в сучасній українській мові, оказіоналізми. URL: <https://1-ponomar.com/neologizmy-v-suchasnij-ukrayinskij-movi-okazionalizmy/>
14. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. URL: <https://molodyivchenyi.ua/>
15. Паламар Л. С. Морфемний аналіз лексики: теорія і практика. Київ: Наукова думка, 2008. 426 с.
16. Русанівський В. М. Індивідуально-авторська стилїстика. Київ, 2003.
17. Селіванова О. В. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Харків, 2008.
18. Стишов О. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації). Автореф. дис... д-ра філол. наук: 10.02.01. Київ, 2003.
19. Транслітерація. URL: <https://library.nlu.edu.ua/BIBLIOTEKA/SAIT/nauka/translit.pdf>
20. УСЕ. Універсальний енциклопедичний словник. URL: <http://slovopedia.org.ua/29/53392-0.html>
21. Шкуліпа Ю. С. Основні способи перекладу неологізмів публіцистичного стилю з англійської мови українською. *Актуальні проблеми філології*. Матеріали V Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Одеса, 22-23 вересня 2017 року). Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 91–93
22. Barthes R. *Mythologies*. Paris: Éditions du Seuil, 1957. 213 p.

23. Bloomfield L. *Language*. New York: Henry Holt and Company, 1983. 564 p.
24. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 489 c.
25. Dubois J. *Dictionnaire de Linguistique*. Paris: Larousse, 1973. 482 c.
26. Fillmore C. *Lectures on Deixis*. Stanford: CSLI Publications, 1997. 320 p.
27. Martin G. R. R. *A Song of Ice and Fire. Chapter I: Game of Thrones*.
28. Martin G. R. R. *A Song of Ice and Fire. Chapter II: A Clash of Kings*.
29. Martin G. R. R. *A Song of Ice and Fire. Chapter III: A Storm of Swords*.
30. Martin G. R. R. *A Song of Ice and Fire. Chapter IV: A Feast for Crows*.
31. Martin G. R. R. *A Song of Ice and Fire. Chapter V: A Dance with Dragons*.
32. Matore J. *Histoire des mots*. Paris: Presses Universitaires de France, 1993. 287 p.
33. Metcalf A. *Predicting New Words: The Secrets of Their Success*. Boston: Houghton Mifflin, 2002. 240 p.
34. Munat J. *Lexical Creativity, Texts and Contexts*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2007. 280 p.
35. Nehls D. *Neologismen der deutschen Gegenwartssprache*. Heidelberg: Julius Groos Verlag, 1974. 210 p.
36. Plag I. *Word-Formation in English*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 258 p.
37. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London: Longman, 1985. 1779 p.
38. Renouf A., Kehoe A. *The Changing Face of Corpus Linguistics*. Amsterdam: Rodopi, 2003. 401 p.
39. Schmid H.-J. *English Lexicology: Lexical Structure, Word Semantics and Word-Formation*. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2005. 351 p.
40. Stockwell R. *English Words: History and Structure*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 224 p.
41. Warren B. *Sense Developments: A Contrastive Study of the Development of Slang Senses and Novel Standard Senses in English*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1992. 180 p.
42. Saussure F. de. *Course in General Linguistics*. New York: McGraw-Hill Book Company, 2016. 337 c.
43. Raible W. *Historical Semantics and Lexicographic Studies*. Heidelberg: Julius Groos Verlag, 1993. 342 p.
44. Renouf A., Bauer L. Contextual Clues to Word-making. *International Journal of Corpus Linguistics*. 2000. Vol. 5, No. 2. P. 231–258
45. Rogers H. *Sounds of Language: An Introduction to Phonetics*. London: Routledge, 2000. 324 p.
46. Sornig K. *Lexical Innovation: A Study of Slang, Colloquialisms, and Casual Speech*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1981. 224 p.
47. Ullmann S. *Semantics: An Introduction to the Science of Meaning*. Oxford: Basil Blackwell, 1992. 384 p.

48. Vinay J.-P., Darbelnet J. *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1995. 358 p.

49. Wermuth P. *Neologisms in the Lexicon: A Diachronic Perspective*. Berlin: Mouton de Gruyter, 1997. 312 p.

50. Yule G. *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 320 p.